

remi przykładami słać drogę do zgody samey.

kłady dobrymi, zgodę y miłość iednać; osobliwie też w tym czasie, do koronaciey, poki to wszystko ad executionem przez nowego, da Bóg, krola przywiedziono nie będzie, żadney violentiey strona stronie, praetextem tey compositiey, czynić nie ma, sub poenis contra violatores securitatis publicae sancitis.

II.

Привиллегія польскаго короля Владислава IV, данная на коронаціонномъ сеймѣ Люблинскому брацтву.

1633 юда, марта 15.

Року тисеча шестсот тридцат девятого месеца генъвара девятнадцатого дня.

На роках судовыхъ земьскихъ Луццькихъ, на завтрее по Трехъ Кроляхъ, свята римскимъ, въ року звышъ написанымъ прималыхъ и судовъ-не одправоватъ зачатыхъ, передъ нами Криштофомъ Шимьковичомъ Шклинскимъ судею, а Андреемъ Линевьскимъ подсудкомъ, урядниками судовыми земьскими луццькими, станувъши очевисто урожонный панъ Ерый Бойкевичъ для вписаня до книгъ нинешнихъ земскихъ луцкихъ именемъ брацтва Любелского подалъ пер облятамъ привилей од ная-снейшого короля его милости Владислава Четвертьтого на потвержене фуньдацыи и уволене од вшелякихъ урядовъ, такъ же и его милости отца владыки Хелмского с послушенства, преречоному Брацтву Любелскому служащий, съ печатю коронною меньшое коньцеллярыи завесистою и с подписомъ руки его кор. милости на паркгамине писанный, о чомъ тотъ привилей ширей в себе маетъ, просечи, абы принять и в книги уписанъ былъ, которого мы судъ приймуючы передъ собою читати казали, и такъ се в себе, писмомъ полскимъ писанный, маеть: Władysław IV, z Bożey łaski krol polski, wielkie xiaże Litewskie, Ruskie, Pruskie, Mazowieckie, Zmudskie, Inflantskie, a Szwedski, Gothski, Wandalsky dziedziczny krol, obrany wielki car Moskiewski.—

Oznaymujemy tym listem naszym, wszem w obec y koźdemu z osobna, komu to wiedziec należy, teraz y napotym będącego wieku ludziom, isz pokładali przed nami urodzeni posłowie ziemscy Wołyńskiego y Bractwaskiego wojewodztw obywatele, do Bractwa Lubelskiego przy cerkwi Przemienienia Panskiego będące wpisani, także y mieszcianie miasta naszego Lubelskiego, ludzie religiey graeckiey, na seymie szczęśliwey koronaciey naszej przywiley pismem ruskim pisany, zawieraiący w sobie confirmacją świętey pamięci krola jego mosci Zygmunta Trzeciego, pana oycy naszego, listu na Bractwo tesz Lubelskie cerkwie Przemienienia Panskiego od zeszłego w Bogu oycy Michała Rahozy, metropolity Kiiowskiego, w roku tysiąc pięć set dziewiecdziesiąt czwartym miesiąca juny dnia dwudziestego osmego daną, a w roku tysiąc pięć set dziewiecdziesiąt szostem, miesiąca kwietnia dwudziestego wtorego dnia, od tego krola jego mosci, pana oycy naszego, podwierdzoną. Ktorą to confirmatią y my, gospodar, we wszystkich punctach, clausulach, artykułach, praerogatiwach, granicach, to iest, rolą Iurkowską nazwaną w odmianie od kr. jego mosci Zygmunta Pierwszego dostaną y od krola jego mosci, pana oycy naszego, confirmowaną, iako się w swoich granicach zawiera, począwszy zwłaszcza od granice rol koscielnych świętego Mikołaja, aż do wygonu mieyskiego, także z domami na gurze Czwartku, na gruncie teyże cerkwie będącemi, az do burku wielkiey ulicy mieyskiey leżącemi, tem przywileiem naszym na wszystkie potomne czasy approbuujemy y stwierdzamy. Ktore to ich Bractwo przykładem Bractw Lwowskiego y Wilenskiego isz ma porządki od w Bogu zeszłego Jezemiasza patriarchy Constantinopolskiego y od Michała Rahozy metropolity Kiiowskiego, w uniey na onczas ieszcze nie będącego, sobie nadane, a do tego czasu do uniei z kościołem rzymskim nie przystępowało y pod władzą władyki Chełmskiego unita nie było y nie iest, a w punctach, na electiei od nas nieunitom danych, a teraz na szczęśliwey koronaciey naszej przez nas poprzysiężonych, to też warowano, że bractwa cerkiewne, ktore nie byli po te czasy pod unią, aby y na potomne czasy w uniey nie byli. Przeto prosili nas wysz pomienieni bracia Bractwa Lubelskiego, duchowni y swieccy, abysmy tym przywileiem naszym od jurisditiey władyki Chełmskiego onych wolnemi uczynili. Jakoż my, bacząc byc prozbę słuszną, y z osobliwey łaski naszej te wolności temu Bractwu cerkiewnemu nadaiemy y z władzy władyki Chełmskiego, unita teraznieyszego, y na potym

бѣдѣщихъ вѣчными чзасы выимѣиemy, а в дозор y послѣженство те-
разниешего метрополита, не в униey бѣдѣщего, (y) иego successorow на
вѣчные чзасы подаиemy. Przyktorey то церквие wolно им бѣдѣи, iako
iuż y teraz iest, zakonnikov святего Базылего човаць y iako наy-
лепей byc може fundowac y wszelakich wolności, до прzymноżenia y
розшереиia чхваы Божеy належѣщихъ, wedлугъ обрѣдow церквие
wschodniey в religiey swey староżytney граeckiey заżywac. До ктore-
го то Bractwa y наyмниешей рзечи иego жаден з урѣдow нашихъ
tribunalskich, ziemskich, grodzkich, zamkowych y mieyskich, ani теż
władykowie Chełmscy, teraznieisi y иego następcy, в униey бѣдѣще, жад-
ney y наmниешей пррешкody czynic не ма y не маiя y mocy жад-
ney miec не бѣдѣ вѣчными чзасы. На ктore то Bractwo их церквие-
не iesli by kto spobożności swey co nadał y nada, albo testamen-
tem odpisał y odpisze, lubo теż y bez testamentu co nada, так рзечи
ручомыхъ iako y лежѣщихъ, tedy то przy tym Bractwie их церквие-
нем, Przemienienia Panskiego названым, на wszytkie potomne чзасы
bez жадney пррешкody zastawac ма. J на то далимы иem ten przy-
wiley рѣкѣ наszѣ podpisany y pieczęciѣ koronnѣ utwierdzony.—Dan
в Krakowie на seymie walnem koronacyei naszej, dnia XV miesiaca
marca, roku Pauskiego MDCXXXIII, panowania naszego Polskiego
y Szwedzkiego pierwszego roku. Potwierdzenie fundacyei krola иego
mosci Zygmunta III Bractwu Lubelskiemu не в униey (бѣдѣщему).
У того привилею печать привесистая меншее канцелярии коронье, а
подпись руки его кор. милости теми словы: Vladislaus rex. Который
же то привилей конфирмацыи, за поданьемъ и прозбою вышг-
менованое особы а за принятемъ нашимъ судовымъ, увес слово въ сло-
во до книгъ нынешнихъ земскихъ Луцькихъ есть уписанъ.

(Изъ земской Луцкой книги, хранящейся въ Киевскомъ Центральномъ Архивѣ, подъ № 2834; лис. 1406.)

Примъч. Люблинское православное братство учреждено было въ 1594
году по благословенію Киевскаго митрополита Михаила Рогозы (до перехода
его въ унию) и утверждено грамотою Сигизмунда III отъ 22 апрѣля 1596
года (см. *Архивъ юго-зап. Россіи*, ч. I, т. VI, № LI, стр. 104—108).—
Правда, въ рукописи XVIII стол., подъ заглавиемъ: *Summariusz dokumentow
z wytoczeniem sprawy iakѣ маiя Bazyliani Lubelscy z Lamskim czyli z I. M.
starostѣ Lubielskim... et caet.* (хранится въ Холмскомъ церковно-археол. музее),
учреждение означеннаго братства относится къ 1586 году; именно, здѣсь

читаемъ: „Pod koniec panowania Naias. Stefana Batorego i na początku panowania Zygmunta III poczeli się przechodzić po kraiu Polskim Patriarchowie wschodni; ci widząc słabijącą w duchu i padającą Rus w kraiu Polskim, dla dzwignienia oney zdało się im po principalneyszych niektórych miastach informować Bractwa i tymże Bractwom reguły czyli sposób niby perwiaszkowego chrescianskiego życia przepisać. Tak uczynił Joachim Patriarcha Antiochenski w Lublinie, postanowiwszy dla nich pod tytułem **Przemenienia Panskiego**, a to w roku 1586 dnia 1 stycznia [*i iednoczesnie we Lwowie pod tytułem N. P. Marii*], iak z originalney tegoż bractwa erekcyi składa widzieć się daie.—Po nim Jeremiasz Carogradski Patriarcha podobniesz i w podobnym sposobie Bractwa w Wilnie, pod tytułem Świętey Troycy, w Brzesciu Litewskim, pod tytułem s. Mikolaia, ustanowił [*a Lubielskie stwierdził*]. Но въ данномъ случаѣ мы имѣемъ дѣло даже не съ ошибочнымъ мнѣніемъ составителя *Summariusz'a*, а позднѣйшею (кажется, конца того же XVIII столѣтія) фальсификаціею. Кому-то захотѣлось поставить возникновение Люблинскаго братства въ неразрывную связь съ учрежденіемъ патріархами древнѣйшихъ западно-рускихъ братствъ, и для этой цѣли въ текстъ суммаріуша дѣлаются соотвѣтствующія измѣненія—*переправки* и *вставки*. *Переправлены* слова, напечатанныя нами *журнымъ шрифтомъ*; напечатанное курсивомъ и въ скобкахъ—*вставлено*. Такимъ образомъ, вмѣсто *w Lublinie*, надо читать (т. е. такъ читалось прежде)—*we Lwowie*, вмѣсто *dla nich*—*dla niego*, вмѣсто *Przemenienia Panskiego*—*Najiasnieyszey P. Mariy*. Подобная фальсификація и для указанной же цѣли замѣчается и въ другихъ мѣстахъ суммаріуша; такъ, напр., въ послѣднемъ было сказано, что Любельскіе мѣщане, *nie mogąc* przyjac Bractwo z rąk ktorego Patryarchy, udali się przeto do Michaiła Rogozy Metropolity, ieszcze na on czas w iedności z kosciolem Rzymskim nie bśdącego, upraszając, aby im Bractwo pod tytułem Przemienienia Panskiego na wzor innych Bractw, od Patryarchow erygowanych, pobłagosłowił“. Подъ перомъ-же фальсификатора выражение: *nie mogąc* przyjac Bractwo, превращается въ фразу *nie smiejąc z urzedu* przyjac bractwo, а вмѣсто *na wzor innych bractw*, является *na wzor danego im Bractwa* (если первая поправка свидѣтельствуесть о наивности фальсификатора, то вторая просто грамматическая несообразность).

Но въ суммаріушѣ встрѣчаются ошибки, принадлежація и самому составителю онаго. Мы отмѣтимъ тѣ изъ нихъ, которыя имѣють отношеніе къ издаваемому нами документу.—Составитель говоритъ, что на коронаціонномъ сеймѣ 1633 года, кромѣ общаго диплома для всѣхъ православныхъ южно-русцевъ, Владиславомъ IV дано было въ частности двѣ привилегіи и Люблинскому братству, именно, одна *12 марта*, а другая *15 марта*,—

причемъ довольно подробно излагаетъ и самое содержаніе этихъ привилле- гій, заявляя что они обѣ занесены 19 янв. 1639 г. въ земскія лудскія книги. Г. Лонгиновъ, пользовавшійся означеннымъ суммаріушомъ, въ своей статьѣ—*Памятники русской старины въ г. Люблинѣ* (Памятники Рус. Ста- рины въ запад. губерн. выпускъ VIII, 1885 г.)—тоже утверждаетъ, что Вла- диславомъ IV даны были въ 1633 году двѣ грамоты одна съ датой отъ 11 марта, а другая отъ 12, причемъ въ подтвержденіе существованія по- слѣдней дѣлаетъ ссылку на *Акты Люб. город. relat. et obl. кни. 96*, стр. 1.—Но всѣ означенныя грамоты (отъ 11, 12, 15 марта) суть не что иное, какъ одинъ и тотъ же документъ—*издаваемая нами привиллегія Люблин- скому братству* съ датой отъ 15 марта 1633 г.—Это видно, какъ изъ одно- роднаго содержанія въ суммаріушѣ (и вслѣдъ за нимъ и у г. Лонгинова) поименованныхъ документовъ, такъ и изъ того, что подъ 19 января 1639 г. въ Лудскихъ земскихъ книгахъ другой привиллегіи Люблинскому братству не находится.

Неточное обозначеніе даты издаваемого нами документа въ связи съ ошибочно понятымъ указаніемъ одной лѣтописной замѣтки привело г. Лон- гинава къ другому ошибочному мнѣнію. Дѣло вотъ въ чемъ. Въ Холмскомъ церковно-археол. музеѣ находится (въ концѣ помянника), замѣтка, что храмъ св. Преображенія (въ Люблинѣ) началъ строиться въ 1607 году, „соверши- жеса благодатію всемогущаго Бога въ лѣто 71... 1), отъ Рождества Христова 1633. Благополучне царствующу королю польскому Владиславу четвертому и освятися благодатію всесвятаго и животворящаго Духа ясне превелеб- нымъ и преосвященнымъ отцемъ и Господиномъ Петромъ Могилою право- славнымъ Архіепископомъ Кіевскимъ, Галицкимъ и всея Руси, экзархомъ святого Апостольскаго ерона Константинопольскаго, Архимандритомъ пе- черскимъ Кіевскимъ. Въ лѣто отъ созданія міра 71... 2), а отъ Рождества Христова 1.... (трехъ цифръ не достаесть) 3) мѣсяца марта 5 дни. Со- вершен..... украс..... икон..... въ лѣто..... “(конецъ замѣтки оборванъ).—Имѣя въ виду эту замѣтку и считая привиллегію Владислава IV Люблинскому братству выданною 11 марта (по старому стилю 1-го), г. Лонгиновъ по- лагаетъ, что означенная привиллегія дала Петру Могилѣ поводъ пріѣхать изъ Львова въ Люблинъ и совершить здѣсь 5 марта 1633 года освященіе Спасо-Преображенскаго храма, т. е., иными словами г. Лонгиновъ недостаю- щія цифры въ упомянутой лѣтописной замѣткѣ объ освященіи церкви

1) У Лонгинова точки; въ рукописи пробѣль.

2) Пробѣль.

3) Оторвано.

считаетъ несомнѣнно (*очевидно*, онъ говоритъ) обозначающими 1633 годъ. Но это не вѣрно. Независимо отъ неестественности самого предположенія (братство получило въ *Краковъ* привиллегію 1 марта, Петръ Могила узнаеть объ этомъ во *Львовѣ* и 5 числа того же мѣсяца лично совершаетъ освященіе церкви въ *Люблинѣ*) и несоотвѣтствіи въ хронологіи (5 марта 1633 г. П. Могила не былъ еще митрополитомъ),—достаточно замѣтить что въ указанное время (о чемъ имѣются положительныя данныя) П. Могила пребывалъ въ *Краковѣ*.

III.

Грамота польскаго короля Владислава IV, утверждающая избраніе на перемышльскую епископію Ивана Романовича Попеля.

1633 года, марта 18.

Vladislaus Quartus Dei gratia Rex Poloniae, Magnus Dux Lituaniae, Russiae, Prussiae, Mazoviae, Samogitiae Livoniaeque, nec non Sveccorum, Gottorum Vandalorumque haereditarius Rex, electus Dux Moschoviae.

Significamus praesentibus literis nostris, quorum interest, universis et singulis, quod cum ea sit Generosi Ivani Romanowic Popiel non solum vetustae familiae Nobilitas maiorumque ipsius res praeclare gestae, sed etiam morum ac probitatis omnisque virtutis splendor, ut ad publica quaevis munia Ecclesiasticasque functiones obeundas maxima dexteritas in dies ostendat specimina, dignum equidem iudicavimus, ut has praeclaras virtutes ipsius gratia nostra Regia magis spectatas redderemus. Quippe amantissimus Patriae suae civis, salutem et incolumitatem eius unice amplexus, semper fortunis ac facultatibus suis ei officium suum egregie probavit, in omnibusque Reipublicae negotiis ac consiliis tam in conventibus particularibus, quam in aliis quibusvis publicis, tum et servitiis aulicis olim Divae memoriae Serenissimo Sigismundo III, Regi Poloniae, Domino parenti nostro desideratissimo, praestitis ea integritate ingenii ac dexteritatis laude semper versatus